

Ezzel a szokásos köszönet mondások után a miniszternek, a kiál-
litási főbiztosnak, az organizáló bizottság elnökének s tagjainak stb.,
az elnök az 1878-ki nemzetközi geologiai congressust befejezettnek
mondotta.

Ez alkalommal jelentésemet egyszerűen előterjesztem szabadjon
megbízatásomból kifolyólag a magyarországi helyi bizottság megalaki-
tása tárgyában jövő ülésünkön indítványval lépni fel.

Indítvány az 1876. párisi első nemzetközi geologiai con- gressus megbízásából.

(Benyújtva a m. földt. társ. f. é. decz. hó 4-én tart. szakülésén)

Miként jelentésemben 1878. nov. 6-án kifejtettem, a Párisban tar-
tott első nemzetközi geologiai-congressus két fő kérdést tűzött ki meg-
vitatásra s mind a kettő számára egy bizottságot nevezett ki: az
egyik a geologiai térképek színezésében behozandó egyöntetőségre
(pour l'unification des figures géologiques); másik a geologiai nomen-
clatura egységére (pour l'unification de la nomenclature géologique)
vonatkozik.

Az elsőnek tagjául Magyarországra nézve Párisban lett megvá-
lasztva Hantken Miksa a magyarhoni földtani-intézet igazgatója, a má-
sodiknak Dr. Szabó József egyetemi tanár.

A megválasztott tagok a nemzetközi congressustól azon megbí-
zást kapták, hogy kiki a hazájában helyi bizottságot alakítson, s arról
a megfelelő nemzetközi bizottságot tudósítsa.

„Art. 6. Chacun des membres ci-dessus désigné formera un comité
local, dont il communiquera la composition à la Commission internati-
onale correspondante.“

Ezen határozat hozatalával több tag azon óhaját fejezte ki,
hogy a helyi-bizottság megalakítása az ország geologiai társulata esz-
közlése mellett menjen véghez, „... que pour la nomination des comi-
tés locaux, la plus importante des Sociétés géologiques soit consultée
dans chaque pays.“

A mi az első nemzetközi-congressus határozatának indokait illeti, szabadjon röviden emlékezésbe hozni, hogy a geologia nomenclaturája alapjában helyi viszonyokból indult ki és mivel az felette sok helyen számít kiindulási pontokat, a tudomány, az egyes nemzetek s még inkább az egyes világrészek szerint nagyban eltérő nomenclaturát mutat fel. Ha a physikát, astronomiát, chemiát vagy a természettudományoknak bármely ágát vesszük, az alap nomenclatura egysége a geológiáé mellett szembeszökő, s ez már azon szakembernek is alkalmatlan, a ki a nemzetközi irodalmat használja, de még nagyobb zavart okoz annak, ki a geologiai eredményeket akarja saját tudományában felhasználni, ilyen a geograph, a statisztikus, a bányász, a zoolog, botanikus stb.

Eljött már az idő, melyben az unificatio, úgy a színezésben, mint a nevekben, szóba kell, hogy hozassék. Természetes, hogy itt csak általánosságok értendők, olyanok, melyek csak kisebb mérvű, de nagy terjedelmű térképre vonatkoznak; úgy szintén a nomenclaturában is csak az általános beosztásokra nézve kell megállapodás, mert a részletek mindig a helyi viszonyok szerint lesznek elnevezendők.

Hogy minő eltérés van a nomenclaturában, én csak egy esetet hozok fel, a stratigraphiai geológiából; például a francziák Terrain elnevezése más nyelvre nem fordítható, az ez után következő Assise szintén semmi nyelven nem adható vissza; az ez után következő Étage fogalmát a magyarban emelettel fejezzük ki ujabbán, de a német nem fordítja le. Csak a Couche van meg aztán minden nyelvben. Az általános kifejezések között az epocha és periodus fogalmai is némely szerző által ellenkező értelemben vétetnek, kinek az epocha, kinek a periodus nagyobb.

Ezeket az eseteket lehetne felettébb szaporítani úgy a nomenclaturában, mint a térképek geologiai színezésében.

Magyarország mind a két bizottságban képviselve van és a két megbízott, mint a magyarhoni földtani-társulatnak is tagja, együttesen fordul a társulathoz a végből, hogy a magyarországi illető bizottság megalakítását eszközölje.

Véleményünk szerint nem lehet itt kinevezés vagy választás által hozni létre bizottságot, hanem felszólítandók a geologok általában, akár a fővárosban, akár a vidéken lakjanak, hogy írásban adják be egy bizonyos idő alatt abbéli nyilatkozatukat, hogy akarnak-e részt venni vagy nem, valjon csak az egyik bizottságban vagy mind a kettőben? A fő munka minden esetre az, melyet az egyesek maguk végeznek, s ez szolgál alapul a bizottsági tanácskozmányokban.

Önként értetik, hogy a systematikus a tudomány vázával egyáltalán foglalkozhatik, míg a speciálista a maga külön tárgyából indulhat ki, általános érvényű összeköttetést keresvéna tudomány épület minden részével. Különben maga a modus procedendi is még előbb megbeszélhető.

A megalakult bizottság munkálatára 2 évi időszak van s ez alatt a párisi bizottsággal összeköttetésben áll s tán utasításokat is kap, befejezett munkálatát pedig 1880. végén kell Bolognába a legközelebbi nemzetközi geológiai congressus ülés helyére megküldeni.

Midőn ezen indítványt Hantken úr s saját nevemben előterjeszteni szerencsém volna, a tisztelt szakgyűlést arra kérem, hogy az ajánlatot discussio tárgyává tenni és az eredményről határozatot hozni sziveskedjék.

Dr. Szabó József.

Dr. Szabó Józsefnek ezen indítványát a szakülés elfogadván, azt határozati erőre emelte és ennek kapcsában a következő felhívást intézi a hazai geológokhoz:

F ö l h í v á s.

A magyarhoni Földtani-társulat a hazai geológokat felhívja, hogy a fentebbi határozattá emelt indítványnak megfelelően, a résztvevésre vonatkozó jelentkezéseiket a társulat titkári irodájához (Budapest, nemz. Múzeum) czimezve jövő 1879. évi február hó végéig beküldeni sziveskedjenek.

I R O D A L O M.

Uj nézetek Selmece vidékének eruptiv kőzeteiről.

(Sitzungsbericht der niederrheinischen Gesellschaft in Bonn 1878.)

G. vom Rath, bonni tanár, ki hazánkat geológiai kutatások czéljából ismételten meglátogatta, a selmecevidéki eruptiv kőzetekre vonatkozó nézeteit a következő mondatokban foglalja össze.

1. A Selmecebánya környékén fellépő eruptiv kőzetek különböző korszakokból valók és sem ásványiösszetételükre, sem keletkezésük idejére nézve egy geológiai testnek nem tekinthetők. 2. Az u. n. hodrusi